

آیین نامه آموزشی

دوره های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

(ویژه دانشجویان ورودی 93 و بعد از آن)

مقدمه

به استناد بندهای 2، 8 و 12 ماده 3 آیین نامه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب 93/7/28)، آیین نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می شود:

ماده 1- هدف

هدف از تدوین این آیین نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیت های آموزشی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی کشور استفاده بهینه از ظرفیت های موجود در ارتقای سطح کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده 2- تعاریف

1. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
2. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی ربط بوده؛ و مجری هر یک از دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی هستند.
3. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند.
4. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
5. حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می کند.
6. غیر حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که از حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.

7. نیمه حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام می شود.
8. راهنمای آموزشی: عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش آموختگی باشد.
9. برنامه درسی: منظور مجموعه به هم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.
10. واحد درسی: میزان درسی که مفاد آن برای هر واحد نظری 16 ساعت، عملی یا آزمایشگاهی 32 ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) 48 ساعت، کارورزی یا کار در عرصه 64 ساعت و کارآموزی 120 ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.
11. درس جبرانی: میزان درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.
12. رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از گروه های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می انجامد.
13. گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از 7 درصد کل واحد های رشته کمتر و از 30 درصد کل واحدها بیشتر باشد.
14. دوره کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و شامل دانش آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن 68 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می شود.
15. دوره کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و شامل دانش آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن 68 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می شود.
16. دوره کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و حداقل با گذراندن 130 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.

17. دوره کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز می شود و حداقل با گذراندن تعداد 68 واحد درسی و طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.

18. گروه آزمایشی: مجموعه رشته های مختلف تحصیلی است در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک دسته بندی می شود.

19. گروه آموزشی: بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیات علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه اندازی آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می شود.

20. شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاستگذاری بخش دانشگاه می باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می شود و نسبت به سیاستگذاری و برنامه ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می نماید. شورای آموزشی می تواند اختیارات مشخص شده در این آیین نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

21. دانش آموخته: فردی است که یکی از دوره های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

22. نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل 16 هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

23. دوره تابستان: شامل 6 هفته و یک هفته امتحانات پایانی است.

ماده 3- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

3-1. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت

3-2. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده 4- نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده 5- دانشگاه موظف است، برنامه های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت را برای دوره ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحد های درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تاکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده 6- دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده 7- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل 12 و حداکثر 20 واحد درسی انتخاب کند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستانی 6 واحد است.

تبصره 1: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل 17 باشد، در این صورت دانشجو با تایید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می تواند حداکثر تا 24 واحد درسی اخذ نماید.

تبصره 2: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش آموختگی، حداکثر 24 واحد درسی باقی داشته باشد، به شرطی که میانگین کل وی بالای 10 باشد، می تواند تا 24 واحد اخذ نماید.

تبصره 3: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر 8 واحد درسی دانش آموخته شود، با تایید گروه آموزشی، می تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستانی اخذ نماید.

تبصره 4: دانشجو همزمان نمی تواند از مفاد تبصره 2 و 3 این ماده استفاده کند.

تبصره 5: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از 12 واحد درسی باشد، در اینصورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره 1 همین ماده) بی تاثیر

است (به عبارت دیگر، در شرایط مذکور، اگر میانگین دانشجو کمتر از 12 شد مشروط نیست و اگر 17 و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی شود).

ماده 8- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تایید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره های 2 و 3 ماده 7) می تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی - نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند، اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ نماید.

ماده 9- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده گروه آموزشی گروه است.

تبصره: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده 10- تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر 6 واحد می باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر 14 است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیرمرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده اند حداکثر 20 واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

ماده 11- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یکبار و در یک رشته تحصیلی امکان پذیر است.

ماده 12- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاههای دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیأت امنای دانشگاه می باشد.

ماده 13- دانشجوی مشمول این آیین نامه می تواند در دوره های غیر حضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان براساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می شود.

ماده 14- برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیر طبق شیوه نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می شود.

ماده 15- مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی (اعم پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره های کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره 1: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره 2: هزینه افزایش سنوات تحصیل طبق تعرفه مصوب هیات امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می شود.

ماده 16- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می شود.

تبصره 1: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره 2: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تایید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه نامه ماده 14 انجام می شود.

مصوبه شورای آموزشی دانشگاه: نمره ناتمام باید حداکثر ظرف مدت چهل و پنج (45) روز از تاریخ پایان امتحانات، به نمره قطعی تبدیل شود.

ماده 17- حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره های حضوری الزامی است.

تبصره 1. اگر دانشجو در درسی بیش از سه شانزدهم جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیر موجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در

صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب 12 واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره 2. در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تایید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکانپذیر است.

تبصره 3. دانشجو می تواند با رعایت مفاد تبصره 1 این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از 12 واحد نشود.

ماده 18- حداقل نمره قبولی در هر درس 10 است.

تبصره 1. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می ماند اما این نمره ها در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره 2. گذراندن دروس با استفاده از تبصره 1، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش آموختگی می باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال های قبلی را خنثی نمی کند؛

تبصره 3. تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

ماده 19- چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی دانشجو کمتر از 12 باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می شود. دانشجوی مشروط، در نیمسال بعدی حداکثر می تواند تا 14 واحد درسی انتخاب کند.

تبصره. چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته 3 نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می شود.

ماده 20- دانشجو می تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره 1: مدت مجاز مرخصی زایمان دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره 2: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره 3: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی مانند (ماموریت همسر یا والدین و . . .) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 4: دانشجو می تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی های مذکور در این ماده و تبصره های مندرج در آن بهره مند شود.

ماده 21- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود.

تبصره: تصمیم گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده 22- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است، فقط یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف وی از تحصیل صادر می شود

ماده 23- دانشجوی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:

الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در همان دانشگاه؛

ب) موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه؛

ج) کمتر نبودن نمره اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آموزشی ذی ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش و با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور؛

د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده؛

تبصره: دانشجو در هر دوره تحصیلی برای یک بار می تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

ماده 24- تغییر رشته از دوره های پایین به دوره های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع است ولی بر عکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می باشد به رشته هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده 25- تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده 23 امکان پذیر است.

ماده 26- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می شود.

ماده 27- انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد 28، 27، 26، 25) و با کسب موافقت دانشگاه های مبدا و مقصد، فقط برای یک بار امکان پذیر است.

ماده 28- معادل سازی و پذیرش واحد های درسی گذرانده شده دانشجو براساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره 1. به ازای هر 12 تا 20 واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

تبصره 2. معادل سازی دروس صرفاً در شیوه های آموزشی هم عرض زیر صورت می گیرد؛

الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره های حضوری، نیمه حضوری یا غیر حضوری؛

ب) نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیر حضوری؛

ج) غیر حضوری به غیر حضوری

ماده 29- ملاک دانش آموختگی برای دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل 12 در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از 12 باشد، تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حداکثر 20 واحد از درسهایی که با نمره کمتر از 12 گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل 12 برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند؛ در غیر این صورت از تحصیل محروم می شود.

ماده 30- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل دوره کارشناسی پیوسته حداقل 68 واحد درسی (شامل حداکثر 10 واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی 12 یا بالاتر باشد، در این صورت می تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره 1. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد، در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس، 12 یا بالاتر شود.

تبصره 2: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می گیرد.

ماده 31- تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده 32- مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده 33- این آیین نامه در یک مقدمه و 33 ماده و 34 تبصره در جلسه 859 مورخ 93/12/16 به تصویب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی 94-1393 و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که زمان ابلاغ این آیین نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم الاجراء است و تمام آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.